

Tamara Sladoljev Agejev in Višnja Kabalin Borenič

Univerza v Zagrebu, Hrvaška

Analitično ocenjevanje povzetkov pri pouku jezika stroke: izzivi in prednosti

Analitično ocenjevanje povzetkov področno-strokovnih besedil je zahtevna in časovno potratna naloga. Za doseganje objektivnosti in natančnosti podatkov glede različnih vidikov pisne zmožnosti morata biti v proces ocenjevanja vključena dva ali več ocenjevalcev. Ocenjevalne lestvice morajo vsebovati jasne in podrobne ocenjevalne rubrike. Kljub temu, da so bile različne ocenjevalne lestvice predmet obširnega pilotiranja in revidiranja v pripomočkih, kot so npr. *ESL Composition Profile*, *TEEP* ali *Michigan Writing Assessment Scoring Guide*, je včasih potrebno dodatno razvijati zanesljive in eksplicitne kriterije, ki se prilagajajo posebnim učnim ciljem.

Analitično ocenjevanje učitelju angleškega jezika omogoča, da dobi vpogled v učenčeve bralne in pisne zmožnosti, deluje kot uspešno diagnostično orodje in olajša podajanje smiselnih povratnih informacij v programih angleškega jezika stroke, namenjenih razvijanju pisnih zmožnosti.

V pričujočem prispevku poročamo o raziskavi, ki smo jo izvedli, da bi poiskali rešitve za nekatere težave pri analitičnem ocenjevanju in da bi preučili posledice analitičnega ocenjevanja povzetkov. Analizirali smo 63 povzetkov pojasnjevalnega področno-strokovnega besedila, ki so jih napisali študenti prvega letnika podjetništva in ekonomije. Pri tem smo uporabili dva sklopa kvantificiranih kriterijev. Prvi sklop kriterijev se nanaša na vsebino povzetka (natančnost predstavitve dejstev, celovitost, relevantnost in koherentnost). Drugi sklop kriterijev se nanaša na kakovost besedila (kohezivnost in organizacijo diskurza). Večina piscev, vključenih v raziskavo, je imela višjo ali visoko raven znanja angleškega jezika. Povzetke sta ocenila dva ocenjevalca, ki sta sledila natančno opredeljenemu protokolu ocenjevanja. Po samousposabljanju sta protokol preizkusila in po potrebi preoblikovala ocenjevalne rubrike. V sklepnih etapi ocenjevanja sta najprej vsak posebej ocenila posamezen izdelek, nato pa sta po vsakem sklopu pregledanih 10 povzetkov primerjala ocene, jih utemeljila s pomočjo izvornega besedila ter jih prilagodila, kadar je med njima prišlo do večjih razhajanj. Po zaključenem postopku ocenjevanja smo izračunali povprečja in standardni odklon za izmerjene vrednosti po vseh šestih obravnavanih kriterijih. Izsledki raziskave so pokazali, da je bila zanesljivost med ocenjevalcema zadovoljiva.

Analitični pristop k ocenjevanju nam je omogočil dragocen vpogled v zmožnosti pisanja povzetkov pri udeležencih v raziskavi. Pridobili smo podatke o njihovih močnih in šibkih platih in o potrebnih ukrepih za izboljšanje njihovih jezikovnih zmožnosti. Izkazalo se je na primer, da so študenti namesto parafraziranja večinoma prepisovali dele izvirnega besedila. Medtem ko so skoraj vsi povzetki natančno povzemali dejstva, pa so bili pogosto nepopolni ali pa so vključevali številne nepomembne podrobnosti. Večina študentov je imela težave z organizacijo diskurza in le redkim je uspelo doseči dobro kohezijo in koherenco. Izsledki kažejo tako na potrebo po izboljšanju bralnih zmožnosti (zlasti po natančnejšem razumevanju koherence

izvirnega besedila) pri udeležencih v raziskavi, kot na potrebo po izboljšanju njihovih pisnih zmožnosti (zagotavljanje koherence v lastnem besedilu).

Rezultati raziskave dokazujejo, da je nezanemarljiv vložek časa, ki ga od ocenjevalca zahteva analitično ocenjevanje povzetkov, upravičen in da je trud ocenjevalcev poplačan s količino pridobljenih natančnih podatkov.